

Zdešovská drbna

leden 2011

v tomto čísle najdete:

zprávy z OBECNÍHO ÚŘADU

Nový rozpočet obce na rok 2011

*činnost
SDH*

*Pamětní kniha
sboru dobrovolných hasičů
č.II.*

ZUMBA

Pamětní kniha obce Zdešova

*Čištění
a údržba
Měst*

Město Zdešova ve fotografii

TEST
*pro chytré
pro chytré
hlavy*

Z paměti naší babičky

TRŮSKA HISTORIE - pokračování

POZOR!!! POZOR!!!

**Obecní úřad ve Zdelově
důrazně vyzývá všechny majitele psů,
kteří nemají zaplacené poplatky za rok 2010
aby je neprodleně uhradili
v úředních hodinách
v kanceláři Obecního úřadu.**

POZOR!!!

**Obecní úřad ve Zdelově
upozorňuje všechny občany,
že známky na popelnice pro rok 2011
si mohou vyzvednout do 31.1.2011
v úředních hodinách
v kanceláři Obecního úřadu.**

Ke kontrole s sebou vezměte poslední SIPO

**k trvalému pobytu
se přihlásili**

**Ladislav, Anna a Kamila
Horákovi
č. p. 67**

**Vladimír a Marta
Provazníkovi
č. p. 63**

Rozpočet obce Zdelov na rok 2011-příjmy

- Daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti 250 000,- Kč
- Daň z příjmu fyz. osob ze sam. výd. Činnosti 30 000,- Kč
- Daň z příjmu fyz. os. z kapit. vyn. 20 000,- Kč
- Daň z příjmu právnických osob 320 000,- Kč
- Daň z přidané hodnoty 600 000,- Kč
- Finanční vztah SR k rozpočtu obce na rok 2011 60 100,- Kč
- Správní poplatky 610,- Kč
- Poplatky ze psů 1 950,- Kč
- Poplatky za užívání veř. prostranství 10 000,- Kč
- Daň z nemovitostí 150 000,- Kč
- Příjmy z fin. Operací – úroky 5 000,- Kč
- Nájemné 1 200,- Kč
- Sběr a svoz kom. odpadů 1 400,- Kč
- Nájemné kabiny 1 000,- Kč
- Splátky půjčka ZJ SOKOL Zdelov 10 000,- Kč
- Třídění komunálního odpadu EKO – KOM 20 000,- Kč

Příjmy celkem 1 481 260,- Kč

Rozpočet obce Zdelov na rok 2011-výdaje

koly + školky.....	150 000,- Kč
Koupaliště	25 000,- Kč
Pojistné budovy	30 000,-Kč
Odměny členům OZ	150 000,-Kč
Cestovné	6 000,- Kč
Elektrika	120 000,-Kč
Provedení práce	40 000,-Kč
Odvoz odpadu	40 000,-Kč
Telefony	10 000,-Kč
Kabiny provoz	30 000 Kč
Pohonné hmoty	5 000,-Kč
Důchodci životní jubilea	15 000,-Kč
Dětský den	6 000,-Kč
Zdelovská lávka	10 000,-Kč
Sportovci činnost	50 000,-Kč
Klub šipek	5 000,-Kč
Banka poplatky	5 000,-Kč
Příspěvek Orlice	4 360,-Kč
Administrativní výdaje	30 000,-Kč
Poplatky - daně.....	3 000,-Kč
Stížnosti občanů	5 000,-Kč
Oprava střechy na OU	50 000,-Kč
Oprava místních komunikací	235 300,-Kč
Zdelovská drbna	15 000,-Kč
Provoz internetová knihovna	16 500,-Kč
Oprava veřejného osvětlení	60 000,-Kč
Hasičův činnost	25 000,-Kč
Údržba zeleně hřiště	15 000,-Kč
Správa ostatní služby	30 000,-Kč
Vratka volby PS	5 147,-Kč
Vratka komunální volby	6 254,-Kč
Refundace mzdy 20 000,- Kč	
Povinné pojištění	15 000,-Kč
Zdravotní pojištění	14 000,- Kč
Dotace myslivci	5 000,- Kč
Dětský karneval + mikulášská nadílka	10 000,-Kč

Výdaje celkem 1 481 260,- Kč

Pamětní kniha obce Zdelova

Volby nám vyšly právě ve stejný čas v drbně v r. 1938 jako skutečné v loňském roce.

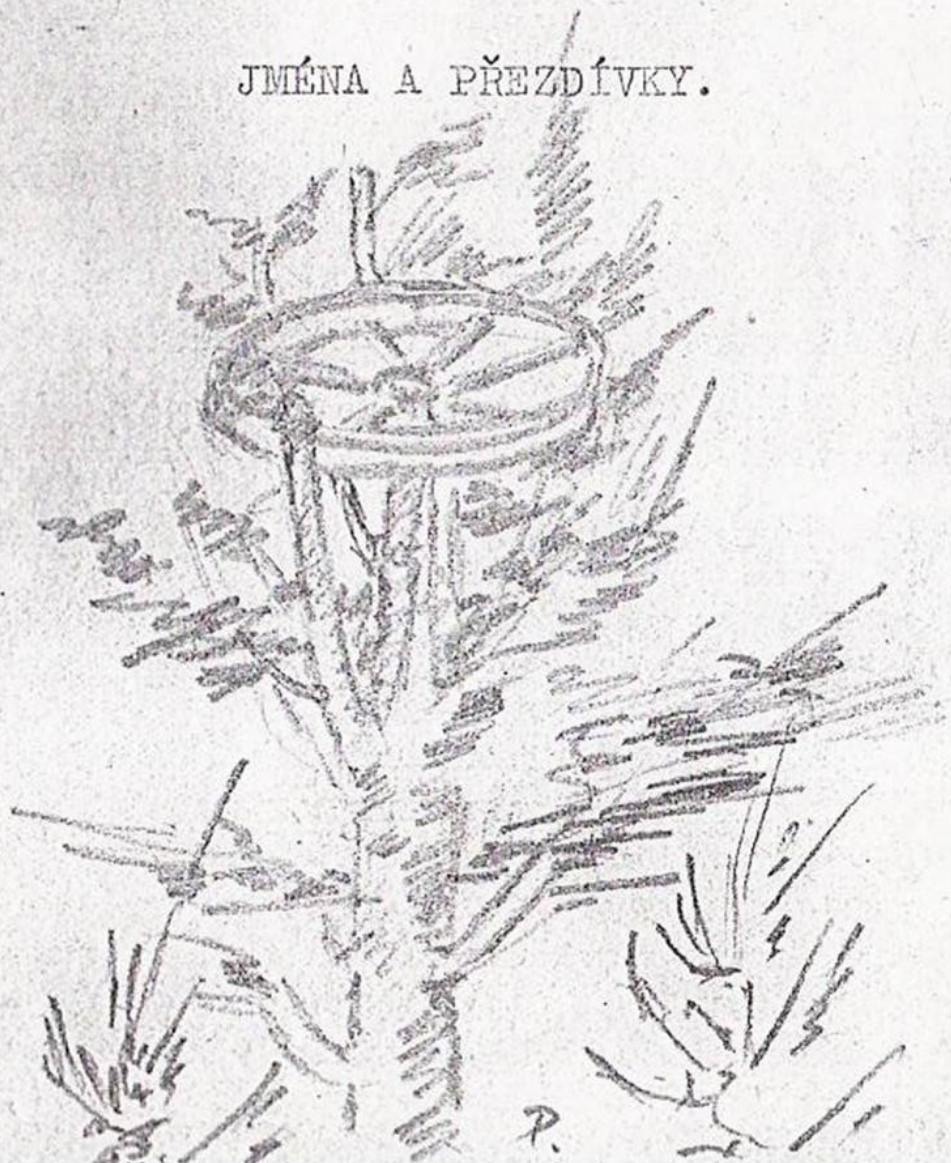
Pokračujeme kronikou v r.1939.

Události z r. 1939 zapsány budou v dějinách světových, v nichž pochovali jsme svůj samostatný stát protektorátem Čechy Morava, v němž jsme měli svého prezidenta dr. Emila Háchu. Podřízen byl říšskému protektoru, jímž se stal říšský Němec šlechtic pan Nairát. Mnoho se změnilo, vše se obrátilo k jinému životu, než bylo zvykem. Národ český podrobuje se všemu, aby zachoval klid a své životy v tomto viru, který parceluje Evropu. V tomto roce byli vládním nařízením rozpuštěny všechny politické strany. Národ se soustředil do dvou skupin, národní jednota a strana práce. Po likvidaci stran se národ sloučil do strany „Národní souručenství“. Tato strana zaváděla různá opatření proti poměrům, které se vyvíjely. Občané finančně silní skupovali zboží všeho druhu boty, látky, textil, potraviny a krámy byly hnedle prázdné, proto zavedeny přidělové lístky na chléb, mouku, cukr, maso, tuky, mejdlo, mléko a pod. Na obuv a oděv vydával poukazy Obecní úřad po zjištění, že je opravdu potřebuje. Lístky byly také na peřinové povlaky. Byl prováděn soupis zásob u obyvatel dle potřeby jejich a ostatní muselo být odváděno. Vedoucím „Národního souručenství“ jmenován byl bratr Komárek Fr. ml., nynější starosta obce, do výboru jmenován Marek Josef rolník, Plašil Jaroslav rolník, Šimon Bed. rolník, Zemánek Josef obuvník, Jíra Vác. modelář, Hendrych Mir. kovodělník, Švandelík Vác. dělník, David Frant. dělník, pro mládež jmenován náčelníkem Provazník Rudolf maturant, všichni zavázali se slibem podřídit se příkazům shora podávaných. V roce 1939 byly ve Zdelově soudní dražbou prodány 2 čs. popisná, u Hlaváčka Frant. čs. 74 to koupila sama záložna jako věřitelka neb nebylo jiného zájemce. druhé Hlouška Frant. čp. 6 toto v dražbě koupil Hercík Bohumil.

-příště ještě k roku 1939-

-pla-

JMÉNA A PŘEZDÍVKY.

Že mnohý slyšel své vlastní jméno správně vysloveno jen při čtení školního vysvědčení, jest stará věc. Přitom nemusí mít ani žádné soujmenovce. Jak to potom vypadá na takové vesnici, kde se lidé každodenně stýkají, stále o sobě hovoří, ať již hezky a nebo obráceně a kde stejných jmen jest hned ně-

kolik! Jako na příklad v tom Zdelově!

Jest známo, že Zdelov je obcí Provasníků a že tímto jménem zásohuje široké okolí vřkolních míst.

Ku konci tohoto roku, to jest 1943, jest ve Zdelově 14 Provasníků, majících vlastní domácnost. Když potom přijde řeč na tyto občany, uzná každý, i ti, kteří se pro přezdívký jinak zlobí, že to bez toho druhého jména zkrátka ani nejde, nemá-li dojíti k osudové záměně osob.

A tak všemělec Provasník na Horním konci jest nazýván Pumpař, že ty pumpy vyrábí, Provasník Rudolf st. Provasníček nebo ještě Muzikant, Provasník Rudolf ml., jakožto syn předchozího, rovněž Provasníček- o jiné přezdívký pro sebe totiž nevím-, dále tu žije Pepek Provasníku, František a otec Františkův, starý Václav Provasník je Bejvalej starosta. Že starý Jetleb a jeho paní se Jetlebovi ani nejmenovali, ale také Provasníkoví, ví, myslím, jen kruh zasvěcených. V Zárybniči jsou Provasníkoví-Serbusovi a až u lesa docela o samotě žije Provasník od brány.

Na Bukovině je to Vašek Provasníčku, správně pan Václav Provasník, v obecním domku žijí Provasníkoví z obecního. U kapličky bydlí Provasník- krejčí a o kousek dále Provasník babiččin se synem Frantíkem.

To by byl tak celý ten seznam dnešních Provasníků. Hodně jich během let zemřelo bez mužských potomků, takže by člověk málem připadl na myšlenku, že praotcem dnešních Zdelovanů jest také nějaký ten Provasník.

Mezi sousedy v obci se dále dosti rozšířili Švandelíkové, Hlaváčkové, Bednaříkové, Zemánkové a Hiršové.

Podle toho rozeznáváme Švandelíka od obrázku, což jest Václav Švandelík, t.č. obecní kronikář, Švandelíka ze zahrady, na konci vesnice bydlí další Švandelík a přes dům Švandelík- Pecák. A hned naproti ještě jeden Švandelík, jmenovaný S kopečka.

Z paměti naší babičky

Radovánky na rybníce

Když ještě byl ve Zdelově na místo koupaliště rybník, celý rok to bylo pro všechny děti eldorádo. V létě jsme se jako děti vozily na voru, který mlynář pan Hirš pou-

žíval, když něco potřeboval na rybníku opravit. Byla tam dvě stavidla u hlavní cesty. Celé prázdniny bylo na rybníce veselo. Koupali jsme se tam s husami a kačenami společně, ale nikdy z toho nebyl nikdo nemocný. V zimě, když celý rybník zamrzl, byly zase radovánky jiné. Tenkrát byly snad větší zimy, nebo se mi to aspoň zdálo. Led byl silný až 20 centimetrů. Jen u poltruby, která byla na straně k potoku, kde odtékala přebytečná voda, byl led daleko slabší. Tomu místu jsme se vyhýbali, protože tam byla hloubka až 3 metry. Jednou Věna Švandelík, to mu bylo asi 12 roků, tam zajel a led se s ním probořil. Naštěstí tam byl také Pepa Škopů, kterému tenkrát bylo asi 20 roků. Až k ledu se tam skláněla střemcha. Pepa nezaváhal, urazil silnou větev a pomalu se plazil po ledě. Větev podal Věnovi a pak ho opatrně vytáhl z vody na led. Všem se nám moc ulevilo, a byla to pro všechny výstraha. Od té doby se všichni tomu místu se slabým ledem zdaleka vyhýbali.

Byly to tenkrát takové obyčejné radovánky, ale když se sejdu s někým z mého mládí, rádi vzpomínáme.

příspěvek napsala pamí Miloslava Dostálová

Pamětní kniha Sboru dobrovolných hasičů č. II. Protokol

sepsaný ze členské schůze, Sborů dobrovol. hasičů ve Zdelově, konané dne 3. března 1934 o 8. hod. večer v hostinci př. Františka Komárka. Za přítomnosti 13. členů br. velitel Karel Hamerský, vítá přítomné a schůzi zahajil s tímto jednáním:

1. Čtení zápisu z řádné valné hromady
2. Zpráva jednatele.
3. Zpráva vzdělavatele.
4. Zaplacení za umrtí: Josefa Výšu ze Sudslavě 1. Soběslav Smrtka z Koldína 2.
5. Volné návrhy.

Protokol čten s poznámkou na doplnění o příjmu a vydání z plesu 13.1.1934 konaný; Hrubý příjem 861.kč. Hrubé vydání 541.70 hal. Čistý příjem 319 kč. 30 hal. br. Hamerský pojednává o účasti při valné hromadě, I. okrsku v Borohrádku, o konání a pořádání přednášek ve sborech, což vzdělavatel Josef Čestický běře na vědomy. Dále se schvaluje by bylo vyplaceno ze sborové pokladny, 10.kč. pro pokladnu I. okrsku Has. župi Orlice 15. br. Frant. Provazník navrhuje by se objednaly režné čamary, na pracovní kroj, a látka se koupí později na 1. kroj, což se schvaluje. Po delším jednání o stavbě ležiště a pro sušení hadic, br. Karel Hamerský oznamuje, že jsou kmeny objednány od lesní správi v Borohrádku. V této schůzi bylo zamítnuto, Ludvíkovi Doležalovi z Jemnice na Moravě, lepidlo na hadice „Ludol“ vráceno 5. března 1934. Též bylo jednáno o Ochranném združení autorském, a usneseno, že se o paušálu bude jednat, před pořádáním nějaké zábavy. Vzdělavatel Josef Čestický, předčítá z „Has. Rozhledu“ O hasičském bratrství, „Mír duše“ což bylo vyslechnuto, a malá byla debata o názvosloví oslovení „Bratře“. Dále pojednává o pořádání okrskové přednášky, se sborem zdejším, a navrhuje, že pozve Místní osvětovou komisi, spolu se spolkem Divad. a vzdělavací ochot. Jed. „Havlíčkem, a divad. jednotou „Jirásek“ o spoluúčast, což se mu schvaluje, další o přednášce bude oznámeno. Volné návrhy: br. velitel Karel Hamerský, podává správu o intervenci na zdejším obecním úřadě, o konání hlídek při zábavách, a navrhuje, by každá hlídka hlídka při zábavě, jakož i při jiných produkcích, byli po 20. hod. počítány za intervenci a podnikatel je povinen zaplatit 20. kč. buď při zadání zábavy a neb. zúčastněné hlídce. Více návrhů nebylo schůze byla skončena 10 1/2 hod. več.

Ve Zdelově dne 3. března 1934

K. Hlaváček—jedenatel Jan Hirš - starosta

Jednatelskou informační školu, pořádanou dne 18. února 1934 v Průmyslové Masarikově škole v Kostelci n/orl., zastupoval br. Karel Hlaváček

Rady mistra kuchaře

dietni

Křížaly

Ingredience: Jablka -libovolné množství padaných, sbíraných jablek

Postup přípravy: Omytá jablka oloupeme, zbavíme jádřinců a natlučených částí. Takto připravená jablka si pokrájíme na plátky (měsíčky) široké cca 6 mm - 8 mm a skládáme na mřížku nebo plech s pečicím papírem - těsně vedle sebe. Nejvhodnější doba na přípravu křížal je s nástupem topné sezony, jelikož doba schnutí se výrazně zkrátí, pokud nemáte šušičku. Mřížku nebo plech dáme na radiátor a necháme jablka takto schnout 1,5 - 2 dny. Pak přendáme do plátěných sáčků a necháme doschnout, občas promícháme. Nahnilé ovoce na přípravu křížal nepoužíváme! Chuťově jsou lepší z kyselejších jablek. Pokud vám nevadí tvrdší slupka, nemusíte jablka ani loupat. Křížaly lze použít jako zdravé mlsání k televizi, na přípravu kompotu nebo nádivky. Nebo trošku zžehšit a namáčet je v čokoládě

Pečená zelenina na lžici oleje

Ingredience: Lilek oloupaný, cuketa -mladá, rajčata, paprika-barevné, česnek, 1 lžice olej, sůl, koření-bylinky dle chuti

Postup přípravy: Očištěnou zeleninu pokrájíme na větší kusy, česnek nahrubo posekáme a dáme do pekáčku vymaštěného lžicí oleje. Pečeme v rozpálené troubě cca 20 minut, pak vyndáme, osolíme, okořeníme, zamícháme, ještě chvíli zapečeme a podáváme například k pečenému nebo grilovanému masu, osmažené topince...

Lze použít třeba koření na grilovanou zeleninu. Zeleninu dáváme hlavně sezonní, nejlépe ze zahrádky.

zdroj: recepty.cz

TEST
PRO CHYTŘE HLAVY

IQ

1. Je dána řada: 1, 5, 2, 7, 9, 1, 5, 2, 7 doplňte řadu.

- a) 1
- b) 7
- c) 9

2. Petr je pomalejší než Pavel, ale rychlejší než Dana. Iva je pomalejší než Petr. Kdo je nejrychlejší?

- a) Iva
- b) Pavel
- c) Petr

3. Kolik malých krychlí o hraně 2cm se vejde do velké krychle o objemu 64cm krychlových?

- a) 4
- b) 6
- c) 8

4. Modrá se žlutou mají nejvíce společného s ?

- a) fialovou
- b) červenou
- c) zelenou

5. Vyberte protiklad slova skromný:

- a) bohatý
- b) hamižný
- c) rozdávačný

6. Písmeno E má hodnotu 5, CH má 9, O má 16. jakou hodnotu má S ?

- a) 20
- b) 15
- c) 24

7. Které z uvedených zvířat do skupiny kos, pes, los, rys nepatří?

- a) kos
- b) pes
- c) los

8. Kladivo a hřebík je podobné jako ?

- a) pítkos a písek
- b) kámen a baterka
- c) sekera a poleno

9. Které slovo se nehodí do skupiny: voda, země, oheň, dřevo ?

- a) dřevo
- b) oheň
- c) voda

10. Honza je silnější než Vojta ale slabší než Jaroslav. Vojta je silnější než Tomáš. Kdo je třetí nejsilnější?

- a) Honza
- b) Vojta
- c) Tomáš

IV. část popisná čísla ve Zdelově

<u>čp</u>	<u>nyní</u>	<u>dříve</u>
61	Muller Pavel	Hiršovi, Bednařikovi, st. statek, Kopeckých
62	Dostál Pravomil	nový domek, kolaudace r. 2000
63	Provazník Vlad.	Provazníkovi
64	Fischer Frant. H.K.	nová roubenka kolaudace r. 2005
65	Hloušek Milan	Hlouškovi (dol. konec)
66	Procházka Martin Pce	Kroulovi, Benešovi, Hamerskovi
67	Horákovi	Hendrychovi
68	Jozif Petr Pce	Markovi (na kopci)
69	Hudousek Jiří	Hudouskovi
70	Lochman Pavel	Hiršovi, Benešovi (u lesa)
71	Valenta Lubomír	Nemazalovi
72	Novotný Ludovit	Bárta, Preclíkovi, Matouškovi (hájovna)
73	Fejfar Vlad. H.K.	Doležalovi, Matějusovi
74	Hamerskovi	Hlaváčkovi, Burešovi, Hamerskovi
75	Forejtkovi	Forejtkovi
76	Provazník Milan	Provazníkovi (hor. konec)
77	Hečko Otto	Švandelíkovi, Jirovi
78	Švandelík Jiří	Švandelíkovi
79	Andres Jaroslav	Andresovi
80	Božetický Josef	Vajglovi, Božetických

Stránka 12

Protokol

ze schůze divadelního
a zábavního spolku
ve Zdelově
"JIRÁSEK"

PROTOKOL 23

Protokol sepsaný z výborové schůze, která se konala dne 15 ledna 1929 v hostinci u Komárků v 7 hodin večer za přítomnosti 10 výboru. Schůzi zahájil místopředseda spolku Václav Švandelík a na program uvedl následující body:

Program:

1. Čtení protokolu z poslední valné hromady.

2. Projednání o plesu, zda se bude konat, či ne.

3. Projednání o zábavě na ostatky.

4. Volné návrhy a dotazy.

1.) Protokol byl přečten za přítomnosti 10 výborů jimiž byl přijat a schválen.

2.) Dále bylo vzato v úvahu pořádání plesu. Jelikož v okolí plesy dopadají všude ve finanční neprospěch, usnesl se výbor jednohlasně, že se ples pořádati nebude.

3.) Protože se ples pořádati nebude, byl dán návrh, aby se místo něho pořádala ostatková zábava. Místopředseda Švandelík, dal o návrhu hlasovati a návrh byl většinou hlasů, (5 hlasy) odhlasován pro a bylo usneseno, že se bude ostatková zábava pořádati v neděli dne 10 února t. r. v hostinci u „Komárků“.

4.) Za příčinou přestavby sálů odložena koupě židli až na podzim. Přítel Hlaváček Ladislav navrhl, když se židle teď kupovati nebudou, aby se dalo as 500 Kč do záložny, což bylo všemi hlasy přijato a schváleno.

Více návrhů nebylo, a schůze skončila v 9 hod. večer

Antonín Jindra - t.č. jednatel

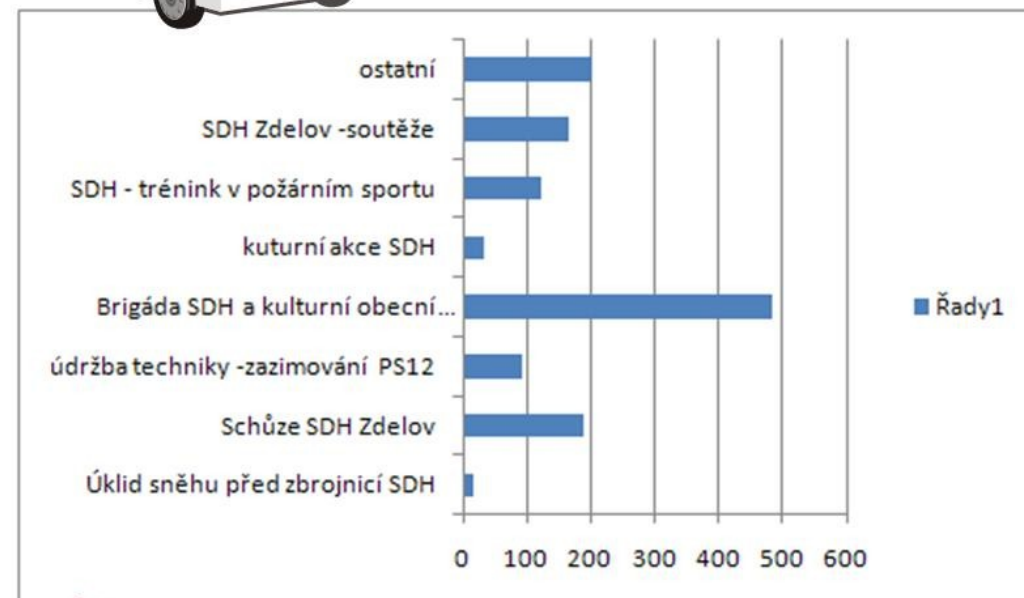
(zdroj- kronika divadelního spolku "Jirásek", kterou poskytl pan Petr Hlaváček z Bučků)

poznámka : kroniku spolku "Jirásek" opisuji přesně bez jakýchkoli úprav ,včetně všech chyb a tehdejší výslovnosti.

činnost SDH za rok 2010

datum	rok	činnost	hodin	Účast	hod.celkem
9.1.	2010	Výroční schůze SDH Zdelov	3	22	66
20.1.	2010	Kontrola techniky PS 12	1	1	2
2.2.	2010	Úklid sněhu před zbrojnicí SDH	2	2	4
6.2.	2010	Masopust	8	9	72
22.2.	2010	Úklid sněhu před zbrojnicí SDH	2	3	6
24.2.	2010	Školení SDH Zdelov – bezpečn. práce	2	13	26
7.3.	2010	Schůze SDH Zdelov	2	22	44
13.3.	2010	Dětský Karneval	4	4	16
27.3.	2010	Brigáda SDH - odstranění větví po zimě	4	8	32
3.4.	2010	Brigáda SDH - prořez větví viz. Popeláři	2	6	12
11.4.	2010	Brigáda SDH - Plošina, prořez větví ve výškách	2	4	8
23.4.	2010	Schůze SDH Zdelov	2	20	40
27.4.	2010	Hasičská zbrojnice - výroba nádrže na vodu	3	3	9
28.4.	2010	Hasičská zbrojnice - kontrola techniky PS 12	2	2	4
29.4.	2010	Hasičská zbrojnice - úprava PS 12	2	2	4
30.4.	2010	Čarodějnice - příprava dovoz materiálu a požární pohotovost	8	9	72
1.5.	2010	Čarodějnice - úklid a odvoz techniky	2	4	8
2.5.	2010	SDH - trénink v požárním sportu	3	8	24
9.5.	2010	SDH - trénink v požárním sportu	2	7	14
9.5.	2010	Hasičská zbrojnice - porucha PS 12 rozebrání	3,5	1	3
10.5.	2010	Hasičská zbrojnice - odvoz špatných dílů PS 12 na opravu	2	2	4
13.5.	2010	Hasičská zbrojnice - montáž hlavy válců na PS 12 p. Šasek, úklid	4	4	16
14.5.	2010	Hasičská zbrojnice - zprovoznění PS 12	4	2	8
15.5.	2010	SDH Zdelov - Okrsková soutěž, umístění na 1. místo	4	10	40
23.5.	2010	SDH Zdelov - trénink na okresní kolo v Kvasinách (štafeta)	4	7	28
23.5.	2010	SDH Zdelov -trénink na okresní kolo, požární útok	3	10	30
23.5.	2010	Schůze SDH Zdelov	2	19	38
29.5.	2010	SDH Zdelov - trénink na okresní kolo, sání a útok	3	9	27
5.6.	2010	Okresní soutěž v Kvasinách	8	10	80
6.6.	2010	Kontrola techniky PS 12	2	4	8
7.6.	2010	Brigáda SDH - čištění koupaliště	4	12	48
13.6.	2010	Schůze SDH Zdelov	2	20	40
25.6.	2010	Dětský den	5	18	90
29.7.	2010	Příprava Zdelovské lávky a montáž	3	12	36
31.7.	2010	Zdelovská lávka	8	13	104
30.8.	2010	Kontrola techniky PS 12	1	1	1
19.6.	2010	Oslavy SDH Čičová	3	3	9
25.7.	2010	Schůze SDH Zdelov	2	15	30
18.9.	2010	Oslavy SDH Borohrádek	6	4	24
22.9.	2010	Schůze SDH Zdelov	2	13	26
25.9.	2010	Soutěž o pohár starosty obce SDH v Čermné	5	9	45
30.9.	2010	rozdělení úkolů a zvolení trasy- stezka odvahy	2	8	16
2.10.	2010	stezka odvahy	3	14	42
14.11.	2010	údržba techniky PS12	1	5	5
17.11.	2010	úklid hasičské zbrojnice	3	7	21
24.11.	2010	údržba techniky -zazimování PS12	3	2	6
2.12.	2010	Úklid sněhu před zbrojnicí SDH	1	1	1
5.12.	2010	Úklid sněhu před zbrojnicí SDH	3	1	3
9.12.	2010	Úklid sněhu před zbrojnicí SDH	1	1	1
8.12.	2010	Schůze SDH Zdelov	1	8	8
21.12.	2010	Úklid sněhu před zbrojnicí SDH	1	1	1
		celkem			1302

Úklid sněhu před zbrojnicí SDH	17
Schůze SDH Zdelov	188
údržba techniky -zazimování PS12	91
Brigáda SDH a kulturní obecní akce	484
kulturní akce SDH	33
SDH - trénink v požárním sportu	123
SDH Zdelov -soutěže	165
ostatní	201
celkem hodin	1302

*Poděkování patří všem,
kteří se aktivně podíleli na práci pro sbor a obec
velitel SDH Zdelov*

Jaroslav Andres

Užovka obojková - *Natrix natrix*

Tohoto u nás prozatím nejhojnějšího hada lze bezpečně poznat podle žlutých až oranžových půlměsíček za hlavou. Zbytek těla má zbarvení značně variabilní (podle prostředí kde žije). Většina užovek tohoto druhu má na zádech kýlnaté šupiny v různých odstínech šedé a na břiše žluté až oranžové. Hlavu má zřetelně oddělenou od zbytku těla, které může měřit až 150 cm. Ve volné přírodě však zřídka kdy potkáme užovku obojkovou delší než 1 metr. V poměru k tělu má poměrně dlouhý ocas. Celé tělo nejen užovky, ale i ostatních hadů, je na omak suché, šupinaté a příjemně chladivé. V žádném případě není slizké, jak si myslí lidé, kteří se hadů štítí či bojí. Doporučuji si nějakého neškodného hada, třeba užovku obojkovou, vzít u nějakého chovatele do ruky. Je to úžasné uklidňující a příjemný pocit.

Vyskytuje se po celé Evropě, západní Asii a severní Africe. Spolu se zmijí patří mezi hady s nejsevernějšími místem výskytu vůbec. Lze ji nalézt i těsně za polárním kruhem. Nejradši obývá břehy jezer, řek, potoků a tůní. Patří mezi známé obyvatele mokřadů a bažin. Také se ráda vyhřívá v suchých štrkrovnách či lomech. Preferuje spíše nížiny, ale občas zavítá i do vyšších nadmořských výšek.

Vzhledem k tomu, že ráda obývá břehy vodních ploch, není divu, že patří mezi výborné plavce a potápěče. Ve vodě tráví poměrně hodně času, protože mezi její hlavní potravu patří především vodní živočichové jako menší rybky nebo čolci, nepohrdne ani žábou či dešťovkou. Pro zpestření jídelníčku si občas uloví nějakou tu ještěrku či hlodavce. Důsledně se vyhýbá kuřákům a mloukům. Tyto druhy, totiž vylučují toxin, který je pro užovku jedovatý. Ačkoli jako většina užovek má i užovka obojková jed, není schopna ho použít. Chybí jí totiž funkční jedový kanálek s vývodem do zubů. Je všeobecně známo, že užovka nepatří mezi škrtiče, takže má jedinou možnost - svou kořist polykat živou. Díky absenci jedového kanálku je naprosto neškodná i pro člověka. Užovka, jako ostatně všichni hadi, nejvíce spoléhají na svůj hmat a cit pro otřesy půdy. Jejich lovecká technika tedy spočívá v tom, že se snaží svoji kořist vyplašit, aby se pro ne stala lépe viditelnou. Ve většině případů užovky polykají svoji kořist tak, jak ji chytí. Nesnaží se ji nějak obracet. Pouze u ryb, díky ostrým šupinám, upřednostňuje polykání po směru růstu šupin, a u žab, které se nafoukly, raději spolknou nejprve zadní a pak přední část. Lépe se tak ze žáby dostane všechn vzduch a zplaskne. Pokud je užovka zahrnuta do úzkých a musí se nějak bránit, málokdy používá kousnutí. Snaží se nepřítele zastrašit hlasitým syčením, zploštěním těla, nafukováním krku a zvláštními zuřivými pohyby. Další metodou obrany je tzv. thanatóza - schopnost tvářit se jako mrtvý. Užovka se otočí břichem nahoru, otevře tlamu a jazyk nechá volně viset. Zornice vytočí k okraji a z kloaky začne vylučovat sekret, který svou "vůni" připomíná mršinu. I přes tuto techniku se však stávají jí kořistí kun, jezevců, lišek, ježků a některých ptáků. Na mláďatech užovky si pochutnají třeba i ryby nebo potkani. Snůšku vajec dokáží zdecimovat i docela malí mravenci.

Hořec tolitovitý - *Gentiana Asclepiadea* L.

Hořec tolitovitý patří mezi naše nejznámější chráněné rostliny. Určitě ho znáte ze znaku Krkonošského národního parku. Lodyhu tvoří křížmostojně, střídavě postavené přisedlé listy vejcovitého. Krásné, pětičetné, modrofialové květy zvonkovitého tvaru vyrůstají v horní části lodyhy vždy v úžlabí listů. Na stinných místech je rostlina obloukovitě převislá. Na prosluněných místech můžeme vidět krásně vzpřímené lodyhy hořců. Málokdy se rostliny vyskytují samostatně. Veštinou vytvářejí větší trsy. V naší přírodě můžeme spatřit také vzácnější bílé kvetoucí hořec tolitovitý. Hořce v květu určitě zastihnete pokud se na hory vydáte v letních měsících. Čili od června do září.

Hořec se k nám rozšířil z hor střední a jižní Evropy, Pyrenejí a západních Karpat. V současné době se poměrně hojně vyskytuje na Hrubém jeseníku a Krkonoších. Jak z předchozích vět vyplývá, tato trvalka

je charakteristická pro horské a podhorské oblasti. Ve velkých společenstvech roste na Rýchorách, v Modrém a Obřím dole. Můžeme ho vidět jak na okrajích vlhkých horských lesů tak i na prosluněných loukách třeba v okolí Rýchorky.

Podle zákona je celý rod gentiana, vyskytující se u nás, chráněn. Patří do něj stovky druhů, jmenujme alespoň některé naše druhy: hořec tečkovaný, křížatý, jarní, šumavský a podobně. Některé druhy rodu gentiana patří i do kategorie kriticky ohrožených druhů. Mezi tyto nejohroženější druhy řadíme třeba hořce jarního či tečkovaného.

Kořen hořce tolitovitého se s úspěchem přidává zejména do hořkých bilinných likérů. Některé druhy mají blahodárné účinky při žaludečních potížích.

(zdroj: www.priroda.cz)

TEST

Správné odpovědi: 1c,2b,3c,4c,5b,6a,7a,8c,9a,10b

Společenské a sportovní sdružení "KOZINEC" (SaSS)

Vás zve na

2. KOZINECKÝ BÁL

kteřij se uskuteční v sobotu 19. února 2011 od 19:00 hod.
ve zdelovské hospodě „U Joudy“. K tanci a poslechu bude hrát
živá hudba „BEZEJMENNÍ“ z Hradce Králové.

Předprodej vstupenek bude zahájen 01.02.2011. Vstupenky
(90,- Kč/kus) si můžete zakoupit u Nedvídků nebo u Komárků „ve
středním Zdelově.“ Vzhledem ke kapacitě sálu bude počet vstupenek
omezen. **Společenský oděv podmínkou. Bohatá tombola zajištěna.**

SASS KOZINEC
ve spolupráci s Obcí Zdelov
a restaurací U JOUDY
pořádá

"Velkou cenu Zdelova ve stolním tenise 2011"

kteřá se uskuteční ve Zdelově,
v restauraci "U JOUDY" 20.1., 21.1. a 22.1.2011

Zápasy v zákl. skupinách se uskuteční dne 20.1.2011 (čtvrtek)
-skupiny č. 1, 2 a 3 (pětičlenné) od 16:40 hod. a 21.1.2011
(pátek)- skupiny č. 4 a 5 (šestičlenné) od 16:40. Play off, semi-
finále a finále pak v sobotu 22.1.2011 od 17:00 hod.

ZUMBA

V sále naší restaurace bylo zahájeno kondiční cvičení zumbly. Tato pohybová aktivita přilákala na tři desítky zdelovských dívek a žen. Pod odborným vedením cvičitelky Báry Provazníkové zde cvičí při hudbě dnes tak populární sestavy zumbly. Podle velkého zájmu se ukazuje, že zde podobná aktivita opravdu chyběla.

-Medvěď-

Historie Zdeleva ve fotografii

*Svěcení křížku
v Zárybniči
21.června 1936*

Fotografie svěcení
kříže v Zárybniči
ochotně zapůjčil
pan Miloš Forejtek.

*Svěcení kříže
19²¹.36*

Pod záštitou Obecního úřadu a za přispění zdelevských občanů v nákladu 130
výtisků ,tento zpravodaj vydává Petr Nedvídek. Kontakt: tel.605706459, e-mail:
zdelevskadrba@seznam.cz, poštovní schránka č.p.18 Zdelev